

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZ tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelőik
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális és archivált számaink honlapunkon
(mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2021.09

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Az elmúlt másfél évet a Covid-19 vírus határozta meg. Emiatt a tavalyi évre meghirdetett versenyek elmaradtak vagy rendhagyó módon, online formában rendezték meg őket.

A sportesemények is többnyire szurkolók nélkül játszódtak le. Július végén megkezdődött a sportversenyek csúcsa, az olimpia. A japán szervezők döntése alapján szurkolók nem lehettek jelen a lelátókon. Meghatottan és talán könnyes szemmel is hallgattuk az első helyezetteknek járó magyar himnuszt. Igen, egy ilyen hihetetlen teljesítményt ilyen publicitással kell kezelni. Ami talán a legfontosabb, hogy ezek az olimpikonok kitartásukkal, elkötelezettségükkel méltó példaképei az őket követő, még

fiatalabb sportolóknak.

Amiről a híreket folyamatosan figyelemmel kísérvő olvasók sem igen értesülnek, hogy nemcsak sportolóknak szerveznek olimpiát, hanem a tudományokban elmélyült és azokat értő fiataloknak is. Szomorú és értelmetlen, hogy miért nincs hírértéke ezeknek a versenyeknek, hiszen évtizedek óta a magyar versenyzők gyakorlatilag mindig éremmel tértek haza a megmérettetésekről.

Az idén a következő nemzetközi versenyeket szervezték kémiából, ahol szép sikereket értek el diákjaink! Április végén rendezték meg online az **55. Nemzetközi Mengyelejev Diákolimpiát**, ami talán a legnehezebb kémiaverseny, sajnos gyakorlati forduló nélkül. Ebben az évben 6 diák képviselte hazánkat. 28 országból 148 versenyző „érkezett” a rendezvényre. Diákjaink három érmet (egy ezüst, két bronz) és három dícséretet hoztak haza. Az idei olimpiát Budapest rendezhette volna meg, de a pandémia miatt a rendezés jövő tavaszra tolódott. Az olimpiára való felkészítést – mint minden évben – az ELTE Kémia Intézetének egyetemi oktatói és volt olimpikonok tartják Magyarfalvi Gábor vezetésével.

A legrangosabb kémiai verseny az **53. Nemzetközi Kémiai Diákolimpia**, amit – akár csak az olimpiát – Japán szervezte, (virtuálisan) Oszakában, 84 ország 312 középiskolásának részvételével. A verseny július utolsó napjaiban kezdődött, Magyarországot négy diák képviselte. Idén is fantasztikus eredmények születtek, hiszen versenyzőink két ezüst- és két bronzérmel szereztek. Magyarfalvi Gábort negyedszerre is megválasztották az olimpiai intézőbizottság elnökének, amihez ezúton is gratulálunk. Ezekről a versenyekről ebben a lapszámban olvashatnak beszámolóit.

A nyár utolsó nemzetközi kémiaversenye a **4. Nemzetközi Kémiai Torna** augusztus végén zajlott. A tavalyról idénre halasztott rendezvény nagyon izgalmas, angol nyelven folyó kémiái vitaverseny volt. Eredetileg Krakkóban rendezték volna meg, azonban a koronavírus-járvány ezt is felülírta, így szintén online módon zajlott le. Lapzártáig a verseny eredménye még nem ismert. A versenyzők felkészítését idén is Formanné Kiss Andrea és Forman Ferenc végezték, akik munkáját nyolc korábbi kémiailimpikon segítette – köszönjük áldozatos munkájukat.

Mind az olimpiára, mind a tudományos olimpiára való bekerülés alapvető feltétele természetesen az adott tehetség. Az igazi siker eléréséhez azonban három feltételnek kell teljesülnie: tehetséges, motivált versenyző; jó mester; biztonságot nyújtó, stabil családi háttér. Az elért eredmények öregbítik a nevelő iskolák, a felkészítő tanárok hírnevét, örömmel és boldogsággal tölthetik el a családokat és büszkévé tehetnék hazánkat – az eredmények kellő és méltányos megismertetésének hiánya viszont nyomasztó teher és a sikerek kiterjesztésének gátja. Közös feladatunk ennek megszüntetése. A versenyzőknek és felkészítőiknek minden körülmények között gratulálunk, köszönjük munkájukat és további sikereket kívánunk.

Pécs, 2021. szeptember

Petz Andrea
a Kémia tanári Szakosztály elnöke

TARTALOM

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

Jelen a jövő. Kerekasztal-beszélgetések az OTDK kapcsán. Első rész.

Vendégek: **Peter R. Schreiner** és **Gilberte Chambaud**

250

Hargittai István: Richard R. Ernst (1933–2021)

255

KÖZOKTATÁS – TANÁRI FÓRUM

Dobóné Tarai Éva: Egy megvalósult álom

256

OKTATÁS

Nemcsak kell, hanem lehetséges is a kémiát érdeklődést felkeltő módon tanítani.

Beszélgetés **Keglevich Kristóffal**, a Magyar Kémiaoktatásért-díj egyik kitüntetettjével

259

VEGYIPAR- ÉS KÉMIATÖRTÉNET

Sohár Pál: 100 éve született Varsányi György

262

JUBILEUM: 75. ÉVES AZ MKL

Beck Mihály: Alkalmazott koordinációs kémia (1972)

266

Várnagy Katalin: Az „Alkalmazott koordinációs kémia” margójára

272

KITEKINTÉS

Lente Gábor: Szomorú 2020-as IgNobel-díjak bogarasoknak

274

VEGYÉSZLELETEK

Lente Gábor rovata

276

MEGEMLEKEZÉS

Kiss Tamás: Nagypál István (1944–2021)

278

Tóth Gábor: Fülöp Ferenc (1952–2021)

279

A HÓNAP HÍREI

280

Címmlapunkon:
35. OTDK Kémiai
és Vegyipari Szekció
(Koska Zoltán
és Lénárd László
munkájának
felhasználásával).
Kapcsolódó cikkünk:
Jelen a jövő